

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-246/17

**Ibrahima Diallo
przeciwko
État belge**

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Conseil d'État (Belgia)]

Odesłanie prejudycjalne – Obywatelstwo Unii Europejskiej – Dyrektywa 2004/38/WE – Artykuł 10 ust. 1 – Wniosek o wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela Unii – Wydanie – Termin – Wydanie i doręczenie decyzji – Skutki nieprzestrzegania terminu sześciu miesięcy – Autonomia proceduralna państw członkowskich – Zasada skuteczności

Streszczenie – wyrok Trybunału (pierwsza izba) z dnia 27 czerwca 2018 r.

- Obywatelstwo Unii – Prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich – Dyrektywa 2004/38 – Wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela Unii – Termin – Obowiązek wydania i doręczenia decyzji w sprawie wniosku o wydanie karty pobytu w terminie sześciu miesięcy*
(dyrektywa 2004/38 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 10 ust. 1)
 - Obywatelstwo Unii – Prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich – Dyrektywa 2004/38 – Wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela Unii – Termin – Niedochowanie – Konsekwencje – Uregulowanie krajowe nakazujące automatyczne wydanie w wypadku przekroczenia przewidzianego terminu – Niedopuszczalność*
(dyrektywa 2004/38 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 10 ust. 1)
 - Obywatelstwo Unii – Prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich – Dyrektywa 2004/38 – Wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela Unii – Charakter deklaratoryjny, a nie konstytutywny praw – Skutki*
(dyrektywa 2004/38 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 10 ust. 1)
 - Obywatelstwo Unii – Prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich – Dyrektywa 2004/38 – Wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela Unii – Decyzja odmowna – Stwierdzenie przez sąd nieważności tej decyzji – Skutki – Automatyczne przyznanie nowego terminu sześciu miesięcy – Brak*
(dyrektywa 2004/38 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 10 ust. 1, 2)
1. Artykuł 10 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej

dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG, należy interpretować w ten sposób, że decyzja w sprawie wniosku o wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej powinna zostać wydana i doręczona w przewidzianym w tym przepisie terminie sześciu miesięcy.

Jak bowiem podniósł rzecznik generalny w pkt 44 opinii, użycie sformułowania „nie później niż sześć miesięcy od dnia, w którym złożyli wniosek” wyraźnie wskazuje, że państwa członkowskie muszą wydać zainteresowanemu kartę pobytu członka rodziny obywatela Unii w tym terminie. Tymczasem pojęcie „wydania”, o którym mowa w art. 10 ust. 1 dyrektywy 2004/38, oznacza, jak w istocie podniósł rzecznik generalny w pkt 45 i 46 opinii, że w przewidzianym w tym przepisie terminie sześciu miesięcy właściwe organy krajowe muszą zbadać wniosek, wydać decyzję i – w przypadku gdy wnioskodawca spełnia warunki, by móc korzystać z prawa pobytu na podstawie dyrektywy 2004/38 – dostarczyć temu wnioskodawcy wspomnianą kartę pobytu.

Z powyższego wynika, że obowiązek wydania przez państwa członkowskie karty pobytu członkowi rodziny obywatela Unii w przewidzianym w art. 10 ust. 1 dyrektywy 2004/38 wiążącym terminie sześciu miesięcy oznacza siłą rzeczy wydanie i doręczenie zainteresowanemu decyzji przed upływem terminu.

Podobnie jest, w przypadku gdy właściwe organy krajowe odmawiają wydania zainteresowanemu karty pobytu członka rodziny obywatela Unii.

(zob. pkt 35, 36, 38, 39, 43; pkt 1 sentencji)

2. Dyrektywę 2004/38 należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, takiemu jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, które nakłada na właściwe organy krajowe obowiązek wydania zainteresowanemu z urzędu karty pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej, w przypadku przekroczenia terminu sześciu miesięcy, o którym mowa w art. 10 ust. 1 dyrektywy 2004/38, bez stwierdzenia uprzednio, czy zainteresowany rzeczywiście spełnia warunki zamieszkiwania w przyjmującym państwie członkowskim zgodnie z prawem Unii.

W tym względzie należy zauważyć, że dyrektywa 2004/38 nie określa w żaden sposób konsekwencji związanych z przekroczeniem terminu, o którym mowa w art. 10 ust. 1 dyrektywy 2004/38, a zatem kwestia ta zasadniczo jest objęta autonomią proceduralną państw członkowskich, z zastrzeżeniem przestrzegania zasady skuteczności i zasady równoważności (zob. podobnie wyrok z dnia 17 marca 2016 r., Bensada Benallal, C-161/15, EU:C:2016:175, pkt 24). W tych ramach, o ile prawo Unii w żaden sposób nie stoi na przeszkodzie temu, by państwa członkowskie wprowadzały systemy uwzględnienia lub zezwalania *implicite*, o tyle systemy te nie mogą naruszać skuteczności (*effet utile*) prawa Unii.

W tych okolicznościach, o ile nic nie stoi na przeszkodzie temu, by ustawodawstwo krajowe przewidywało, że brak działania ze strony właściwego organu w okresie sześciu miesięcy od dnia złożenia wniosku oznacza decyzję odmowną, o tyle sama treść dyrektywy 2004/38 sprzeciwia się temu, by oznaczał on decyzję o uwzględnieniu wniosku.

(zob. pkt 45, 46, 51, 56; pkt 2 sentencji)

3. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 48–50)

4. Prawo Unii należy interpretować w ten sposób, że stoi ono na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, takiemu jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, zgodnie z którym po stwierdzeniu przez sąd nieważności decyzji o odmowie wydania karty pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej, właściwemu organowi krajowemu przysługuje automatycznie ponownie w całości określony w art. 10 ust. 1 dyrektywy 2004/38 termin sześciu miesięcy.

W pierwszej kolejności bowiem, jak zostało przypomniane w pkt 40 niniejszego wyroku, ustanowione w art. 10 dyrektywy 2004/38 postępowanie administracyjne ma na celu zweryfikowanie indywidualnej sytuacji obywateli państw trzecich w świetle przepisów Unii w wiążącym terminie sześciu miesięcy. W szczególności właściwe organy krajowe powinny wyłącznie zweryfikować w tym terminie, czy obywatel państwa trzeciego jest w stanie udowodnić, przedstawiając dokumenty wskazane w art. 10 ust. 2 wspomnianej dyrektywy, że jest on objęty zakresem pojęcia „członka rodziny” obywatela Unii w rozumieniu dyrektywy 2004/38, aby móc korzystać z karty pobytu.

W drugiej kolejności, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału celem dyrektywy 2004/38 jest ułatwienie wykonywania podstawowego i indywidualnego prawa do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium innych państw członkowskich, które to prawo zostało przyznane obywatelom Unii bezpośrednio na podstawie art. 21 ust. 1 TFUE, oraz wzmocnienie wspomnianego prawa. W motywie 5 dyrektywy podkreślono ponadto, że wspomniane prawo powinno być również zagwarantowane członkom rodzin tych obywateli bez względu na przynależność państwową, aby korzystanie z niego mogło opierać się na obiektywnych warunkach godności (zob. wyrok z dnia 14 listopada 2017 r., Lounes, C-165/16, EU:C:2017:862, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).

Cel ten wymaga, aby obywatel państwa trzeciego, który przedstawia dowód, że jest objęty zakresem pojęcia „członka rodziny” obywatela Unii w rozumieniu dyrektywy 2004/38, mógł uzyskać w jak najkrótszym terminie kartę pobytu, która dowodzi, że posiada taki status.

Tak więc wydaje się, że automatycznie przyznanie nowego terminu sześciu miesięcy, po stwierdzeniu przez sąd nieważności decyzji o odmowie wydania karty pobytu, jest nieproporcjonalne w świetle celu postępowania administracyjnego, o którym mowa w art. 10 ust. 1 dyrektywy 2004/38, a także celu tej dyrektywy. Z powyższego wynika, że zasada skuteczności, jak również cel szybkości związany z dyrektywą 2004/38 stoją na przeszkodzie temu, by organy krajowe automatycznie dysponowały nowym terminem sześciu miesięcy po stwierdzeniu przez sąd nieważności pierwszej decyzji o odmowie wydania karty pobytu. Są one zobowiązane do wydania nowej decyzji w rozsądnym terminie, który nie może w żadnym wypadku przekraczać terminu, o którym mowa w art. 10 ust. 1 dyrektywy 2004/38.

(zob. pkt 63–65, 68–70; pkt 3 sentencji)